

N:o 48.

Ank. till Riksd. Kansli d. 7 Maj 1869, kl. 8 e. m.

Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 8, i anledning af väckt motion angående ordnande af inspektionen öfver folkskolorna.

Under erinran derom, att den såsom behöflig erkända inspektionen öfver folkskolorna icke är ordnad som den borde vara; att den, nästan uteslutande öfverlemnad åt prester och lärare vid elementarläroverken, hvilka af sina ordinarie tjänstebefattningar äro hindrade att egna nödig tid och omsorg åt inspektionen, icke anses motsvara sitt ändamål, oaktadt inspektörernas antal under årens lopp fördubblats, och att detta torde härflyta derifrån, att inspektörernas verksamhet icke följes med nog uppmärksamhet, hvilket bevisas deraf, att inspektörer med 500 à 600 R:dr i arfvode kunnat tillåta sig att under år 1867 använda en så ringa tid som 11 à 19 dagar på inspektionsresor, har Herr *Anders Nilsson* från Malmöhus län uti en till Utskottet remitterad motion föreslagit, "att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t tacktes, efter närmare utredning af frågan, till nästa Riksdag göra framställning om inspektionens ordnande och det härför bestämda anslaget fördelning på länen i förhållande till folkskolornas antal och med afseende på de drygare resekostnader, som erfordras i de glesare befolkade provinserna", hemställande derjemte huruvida det icke, för att derigenom inom länen väcka det intresse och det understöd åt inspektionen, som nu saknas, borde öfverlemnas åt landstingen att utse inspektörer.

Utskottet, som emottagit denna motion nära vid riksdagens slut och under en tid då riksdagsgöromålen varit särdeles trängna, har icke kunnat egna den viktiga frågan den omsorgsfulla behandling ej heller haft tid att verkställa den noggranna utredning, som ämnet kräfver; men då Utskottet såväl af motio-

närens motivering som af den inom Utskottet förda öfverläggning funn att de orsaker, som föranledt motionen, mera varit att söka i en på ett och annat ställe förefunnen möjligen tillfällig brist på lämplig person och deraf föranledt misstag vid utnämningen, eller i iakttagelsen af ett svalare nit hos en eller annan utnämnd, hvilka förhållanden måhända redan blifvit af vederbörande iakttagna och rättade, än i de för denna institution gällande stadgar; då derjemte en så ny grundsats som den, att landsting skulle få sig tillerkänd rättigheten att till utöfvande af den hela samhället tillhörande uppsigten öfver folkskolorna utnämna tjenstemän, hvilka tingen icke sjelfva aflöna, måhända icke borde antagas utan en grundligare pröfning än Utskottet och Riksdagen under den korta återstående arbetstiden kan medhinna; då slutligen de af motionären såsom motiver för sin framställning anmärkta missförhållanden mera synas lämpa sig till anmärkningsanledningar för den af Riksdagen valda statsrevisionen, än såsom anledning till begäran om förändring i en ännu icke måhända till önskelig fullkomning utvecklad institution; så får Utskottet vördsamt hemställa,

att Riksdagen, med erkännande, att de framställda förhållandena synas förtjenta af vederbörandes uppmärksamhet, likväl med anledning af frågans outredda skick ej till följd af Herr Anders Nilssons motion ville besluta någon åtgärd.

På Utskottets vägnar:

G. W. Gumælius.

Ordförande.